

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«Переклад арабських художніх творів»

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно),
перша – арабська

Освітня програма: Східна філологія: арабська мова і література, переклад,
методика навчання

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Статус дисципліни	дисципліни за вибором з блоку перекладу
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС, 90 годин, у тому числі: Лекції – 4 годин. Практичні заняття – 26 годин. Самостійна робота – 60 годин.
Мова викладання	українська / арабська
Предмет навчання (Що я вивчатиму?)	Предметом курсу за вибором є поглиблення практичних знань щодо особливостей арабських художніх творів, а також специфіки художнього перекладу з арабської мови на українську та навпаки.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Мета викладання даної дисципліни в лінгвістичному вищому навчальному закладі полягає в забезпеченні поглибленого вивчення теоретичних та практичних основ художнього перекладу та формування навичок виконання літературного адекватного перекладу фрагментів прозових творів різножанрових художніх текстів. Протягом вивчення курсу у студентів формуються професійні уміння та навички перекладу на базі отриманих теоретичних знань.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	Студент повинен знати: <ul style="list-style-type: none"> • базові поняття перекладознавства; • сутність перекладацької еквівалентності як основи комунікативної рівноцінності текстів оригіналу та перекладу; • базові поняття та категорії лінгвістики тексту; • особливості композиції прозового та драматургічного твору; • стилістичні засоби та прийоми, що застосовуються для досягнення образності художнього твору; Студент повинен вміти: <ul style="list-style-type: none"> • адекватно сприймати та розуміти вхідний текст; • зберегти образність при перекладі, доречно використовуючи перекладацькі трансформації; • зберегти ідейний зміст твору та етнонаціональне забарвлення твору оригіналу в перекладі.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: <i>інтегральної компетентності (ІК):</i> здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладознавства, методики навчання) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій, і характеризується невизначеністю умов і вимог. <i>загальних компетентностей (ЗК):</i> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. – ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. – ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. – ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. – ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. – ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. – ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – ЗК 11. Здатність до проведення досліджень на належному рівні. – ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). – ЗК 13. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.

	<ul style="list-style-type: none"> – ЗК 14. Здатність розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і виробничих умовах. – ЗК 15. Уміння вести наукові й професійні дискусії, аргументовано й коректно переконувати інших учасників групових процесів, демонструвати широкий спектр пізнавальних, лінгвістичних і інтелектуальних навичок для здійснення перекладу. – ЗК 16. Здатність цінувати й поважати розмаїття та мультикультурність. <p><i>фахових компетентностей (ФК):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. – ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого і літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. – ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. – ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. – ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. – ФК 9. Здатність ефективно спілкуватися арабською мовою в загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях. – ФК 10. Здатність виконувати типові професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації та інформації шляхом перекладу різноманітних за змістом і жанром текстів арабською і державною мовами. – ФК 12. Здатність застосовувати прийоми забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад).
Види занять і їхній розподіл за годинами	<p>Лекції – 4 годин. Практичні заняття – 26 годин. Самостійна робота – 60 годин.</p>
Тематика навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Види і жанри художніх творів. Характерні ознаки художнього стилю. Функції художнього тексту. Тема 2. Структурно-композиційна характеристика художнього твору. Тема 3. Основні текстові категорії: цілісність, когезія, когерентність, модальність, дейксис, авторська інтенція, адресатність. Тема 4. Базові ознаки художнього твору: ідейність, концептуальність, образність, виразність. Тема 5. Прагматика художнього тексту. Прагматичні складові художнього тексту: імплікація та перлокутивний ефект. Образ у художньому творі та образність художнього тексту. Тема 6. Урахування ідіостилу автора при перекладацькій діяльності. Ідейна та образна структура першотвору. Тема 7. Способи перекладу, що застосовуються при перекладі художнього твору: підрядковий, реферативний, анотаційний, переклад-адаптація, калькування, пошук аналогій, описовий переклад.</p>
Передумови вивчення дисципліни	<p>Успішне опанування усіх обов'язкових компонент, передбачених освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.</p>
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	<p>Основна (базова): Бабенко, С., Амеліна, С., Білоус, Н. (2018). <i>Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу</i>: Центр навчальної літератури. Коптілов, В. В. (2002). <i>Теорія і практика перекладу</i>: Навчальний посібник. Київ: Юніверс. Корунець, І. В. (2001). <i>Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)</i>: Підручник. Вінниця: «Нова Книга». Кримський А.Ю. (2007). <i>Вибрані сходознавчі праці</i>. – Київ. Інститут Сходознавства ім. А. Ю. Кримського. Петрова Л.А. (2011). <i>История арабской литературы (VI–XVIII вв.)</i>. Конспекты лекций. – Київ: КНЛУ. Рибалкін С.В. (2018). <i>Арабська поезія Магрибу XX-XXI ст.</i> Київ: Вид. центр КНЛУ. Субота І.О., Хоміцька О.Г. (2021). <i>«Відкриваємо арабську культуру»</i>: навчальний посібник. К.: ВПЦ «Київський університет». <i>Літературознавчий словник-довідник</i>. (2007). За редакцією Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ: Видавництво Академія. Almann, A. (2016). <i>The Routledge course in translation annotation: Arabic-English-Arabic</i>. London and New York: Routledge. Al-Musawi M. (2017). <i>Arabic Literature for the Classroom. Teaching Methods, Theories, Themes and Texts</i>. Routledge. Allen R. (2000). <i>An Introduction to Arabic Literature</i>. Cambridge University Press. Badawi M. (2006). <i>Modern Arabic Literature</i>. Cambridge University Press. Dehevels L., Michalak-Pikulska B., Starkey P. (2006). <i>Intertextuality in Modern</i></p>

Arabic Literature since 1967. Durham University.

Elbousty J., Ali Aziz M. (2016). *Advanced Arabic Literary Reader for Students of Modern Standard Arabic*. Routledge.

Grunebaum G. (1973). *Arabic Poetry. Theory and Development*. Wiesbaden.

Hammond M. (2018). *Oxford Dictionary of Arabic Literary Terms and Devices*. Oxford University Press.

Hassan W. (2011). *Immigrant Narratives. Orientalism and Cultural Translation in Arab American and Arab British Literature*. Oxford University Press.

Stetkevych J. (2004). *Arabic Poetry & Orientalism*. Oxford.

Valassopoulos A. *Contemporary Arab Women Writers. Cultural Expression in Context*. Routledge.

Додаткова література:

Аль-Ейса У. (2020). *Божевільні з Вифлесама*. Переклад з арабської Богдана Горвата. Київ: Видавництво Анетти Антоненко.

Аль-Кармалаві А. (2023). *Літні дощі*. Переклад з арабської Сергія Рибалкіна. Київ: Видавництво Анетти Антоненко.

Аль-Фіккі С. (2021). *Рейс Каїр – Касабланка*. Переклад з арабської Олени Хоміцької. Київ: Нора-Друк.

Бейдун А. (2020). *Осінь без провини*. Переклад з арабської Богдана Горвата. Київ: Видавництво Анетти Антоненко.

Вазен А. (2022). *Колір повітря*. Переклад з арабської Оксани Прохорович. Київ: Видавництво Анетти Антоненко.

Исмаэль А. (2019). *Их словно не было*. Киев: Издательство Лира-К.

Махмуді А. (2023). *Після кави*. Переклад з арабської Лоліти Музаннар. Київ: Видавництво Анетти Антоненко.

Насралла Е. (2017). Помічник крамаря. Переклад і передмова Олени Хоміцької. *Добірне намисто на шано арабіста*. Збірник до ювілею Л.А. Петрової. Київ: Вид. центр КНЛУ.

Рибалкін С.В. (2011). Ходжа Насреддін: інваріантна основа образу та її варіативні складові. *Східний світ № 1*. Київ: Інститут сходознавства НАН України.

Рибалкін С.В. (2017). Інтермедіальність магрибського хіп-хопу у світлі арабського літературного синкретизму. *Сучасні літературознавчі студії № 14*. Київ: КНЛУ.

Романишин Р., Лесів А. (2020). Війна, що змінила Рондо. Переклад арабською мовою Сергія Рибалкіна. Абу-Дабі: Каліма.

Субота І.О. (2007). Новелістика країн Перської затоки. *Сходознавство № 38*. Київ: Інститут сходознавства НАН України.

Субота І.О. (2012). Становлення літературної критики в арабських країнах Перської Затоки. *Сходознавство № 57-58*. Київ: Інститут сходознавства НАН України.

Хоміцька О.Г. (2013). Алжирський арабомовний роман: етапи становлення та еволюції. *Східний світ № 4*. Київ: Інститут сходознавства НАН України.

Хоміцька О.Г. (2013). Структурно-композиційні особливості роману Нагіба Махфуза «Весільна пісня» («Afrah al-qubba»). *Сходознавство № 61*. Київ: Інститут сходознавства НАН України.

Хоміцька О.Г. (2013). Творчий доробок Генрі Зуейба в контексті новітньої літератури Лівану. *Ruqphonía Orientis: мова, література, історія, релігія. До ювілею В.С. Рибалкіна*. Київ: Інститут сходознавства НАН України.

Хоміцька О.Г. (2013). Традиції арабського середньовічного жанру «ріхла» в романі Нагіба Махфуза «Подорож Ібн Фатгуми». *Літературознавчі студії № 40, частина 2*. Київ: Інститут філології.

Язбек С. (2021). *19 жінок. Сирійська сповідь*. Переклад з арабської Сергія Рибалкіна. Київ: Видавництво Ніка-Центр.

Леся Українка: вибрані поезії та листи (арабською мовою). (2017). Переклад і передмова Олена Хоміцька, Самір Мунді. Каїр: Дар аль-Ейн.

«Подорожі Синдбада» та інші арабські казки. (2014). Переклад з арабської та післямова Сергія Рибалкіна. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан.

Тарас Шевченко. Вибрані літературні та мистецькі твори (арабською мовою). (2016). Переклад О.Г. Хоміцької, Ф. Аль-Мувейля, В. Мартинюка. Ель-Кувейт: Національна рада з питань культури, мистецтва і літератури Держави Кувейт.

Тисяча і одна ніч. Вибрані казки. (1991). Упорядкування та переклад з арабської Валерія Рибалкіна. Київ: Дніпро.

Al-Musawi M. (2021). *The Arabian Nights in Contemporary World Cultures. Global Commodification, Translation, and the Culture Industry*. Cambridge University Press.

Allen R. (1982). *The Arabic Novel: An Historical and Critical Introduction*. University of Manchester.

Campbell I. (2018). *Arabic Science Fiction*. Palgrave Macmillan.

Censi M., Paniconi M. (2023). *The Migrant in Arab Literature. Displacement, Self-Discovery and Nostalgia*. Routledge.

Elmarsafy Z. (2012). *Sufism in the Contemporary Arabic Novel*. Edinburgh University Press.

Hammond M., Sajdi D. (2008). *Transforming Loss into Beauty. Essays on Arabic Literature and Culture in Honor of Magda Al-Nowaihi*. The American University in Cairo Press.

Hermes N., Head G. (2019). *The City in Arabic Literature: Classical and Modern Perspectives*. Edinburgh University Press.

Khomitska O. (2016). *Emergence and Evolution of Horror Fiction in Modern Arabic Literature*.

	<p><i>Proceedings of the First International Conference on the History of Arabic Literature</i>. Kyiv: Institute of Philology.</p> <p>Додаткові ресурси (за наявності):</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті</p> <ul style="list-style-type: none"> - Арабістичний фонд Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/ - http://www.nbuv.gov.ua/node/422 - Телеканал «аль-Джазіра» News Today's latest from Al Jazeera - Портал новин أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكرانيا (arab.com.ua) - Електронна версія газети «аш-Шарк аль-Аусат» الشرق الأوسط أخبار دولية وعربية (aawsat.com) - Бібліотека арабської літератури Library of Arabic Literature - Журнал арабської літератури أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكرانيا (arab.com.ua) - أكبر متجر إلكتروني للمحتوى العربي (nwf.com) - Віртуальна дошка оголошень факультету східної і слов'янської філології в Телеграмі: https://t.me/fs_info - Інстаграм-сторінка факультету східної і слов'янської філології: https://cutt.ly/CZo0kp9 - Інституційний депозитарій: http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/ - Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: http://eastphil.knlu.edu.ua/ - Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua - Офіційний сайт Центру історичної та культурної спадщини Джум'и Маджіда: https://www.almajidcenter.org/ar/home/ - Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: https://cutt.ly/tZo169p - Офіційний сайт еміратської Культурної Фундації: https://culturalfoundation.ae/ar
Поточний і семестровий контроль	МКР, залік
Кафедра	східної філології
Факультет	східної і слов'янської філології
Викладач	Рибалкін Валерій Сергійович професор кафедри східної і слов'янської філології
Оригінальність навчальної дисципліни	Оригінальний авторський курс
Місце постійного розміщення навчально-методичного забезпечення в мережі Інтернет	http://eastphil.knlu.edu.ua/

Завідувач кафедри

проф. Валігура О. Р.

Викладач

проф. Рибалкін В. С.